Adaus la numěrul 274 al „Dreptății“.

FOAIA DE DUMINECA
A ḌIARULUI „DREPTATEA“.

Nrul 51. Timişoara, in 17 (29) Decemvre 1894. Anul I.

Wekerle se duce.

A grigit Dumneḍěu bunul ca arborii se nu crească până in nori. Trufaşul ministru Wekerle incă a gătato. El incă a păţito ca ţiganul din poveste, că tocmai atunci a că-ḍut de pe perinile moi când era sě se res-făţească mai tare.

Până când Domnul Wekerle a fost la putere şi până când numai se sîsîia aşa in tăcere, că ḍilele stăpânirii lui Wekerle sunt numěrate, foile plătite de puterea şi slugitorii pururea făţarnici şi linguşitori, strigau şi bucinau, că nici vorbă nu poate fi de duca lui Wekerle, că Wekerle este mare şi tare şi are se mai stăpânească şi se fericească ţeara; adecă imbetau lumea cu apă rece.

Dară după ce au simţit că ministrul Wekerle şi-a păpat colacii, că de sus de la Viena suflă alt vênt, adecă după ce au oblicit că duca ministrului Wekerle este hotărîtă şi sfântă, tot aceleaşi guri nu se ruşinează acum a da cu bruşi de sloieţi in stăpânul şi hrănitoriul lor.

Aceleşi guri cu două limbi vin acum şi mărturisesc, că, Ḍěu, Wekerle nici când n'a fost plăcut şi n'a avut increderea monarchului. In acelaş timp insě acele foi işi aiaptă ochii plini de smerenia şi de supunere la viitorii puternici şi poruncitori ai oalelor cu carne şi-şi indoapă cădelniţele ca se-i tămâieze pân la nebunia.

Eacă ce fel de foi au puternicii ḍilei; eacă cum imbeată ele cu apă rece mulţime de cetitori şi numai ii zăbuneşte de cap.

Dacă dară se duce ministrul Wekerle apoi noi Românii n'avem de a plânge, pentru că bine nu ne-a făcut nimica, ci rěu din greu; eară pentru acela care va vení in locul lui nu avem nimic de a ne bucura, pentru că vine tot pe urma veche. Numai oamenii se vor schimba, dară năravurile rele vor remâné tot cele vechi. Aceasta ni-o spun grelele noastre păţanii de pân acum.

Cu W e k e r l e se va duce şi ortacul sěu S z i l á g y i, plăsmuitoriul legilor păgâne şi-şi va perde postul şi ministrul de interne H i e r o n y m i sub care s'au ingrămădit prigonirile Românilor.

Drum bun! Atâta pagubă se mai fie!

Au fost alţi domni şi ministri şi mai puternici şi mai straşnici de cât acestia şi totuş s'au dus şi au trebuit sě se ducă. Dumneḍeu nu lasă se crească arborii până in nori.

Şi se vor duce şi alţi şi se vor duce toţi pe rênd, mai iute sau mai târḍiu, şi poporul românesc totuş va fi aici şi va sta şi drepturile sale nu vor perí nici când.

Eară pace şi inflorire in ţeară nu va fi, până când numai astfel de ministri vor stăpâní, cari nu pricep mai mult de cât se facă tulburealǎ intre popoare prin legi păgâne, prin legi pline de poveri pentru mulţimea poporului şi prin prigonirea şi apěsarea neamului românesc, a bisericei şi a şcoalei noastre naţionale.

*

La incheierea foii am primit ştirea de mare insěmnětate, că intre multele persoane de frunte din ţeară cu cari voieşte Majestatea Sa monarchul se vorbească despre starea politică din lăuntrul ţerii şi despre formarea noului ministeriu sunt nu numai toţi capii partidelor politice de la noi, ci că şi Exelenţia Sa Inalt Prea Sfinţitul Archiepiscop şi Metropolit român gr. or. din Sibiiu **Miron Romanul** este poftit la audienţă prea inaltă intre ḍilele de la 28—31 Decemvre nou. Aceasta se intemplă intâia oară de 27 ani incoace de când sunt numai ungurii la putere. Acesta nu-i semn rěu şi avem incredere şi nădejde in iubirea de neam şi in inţelepciunea archiereului român.

Din isvoarele relelor.

In „Dreptatea“ de la 25 Decemvre n. a. c. s'a publicat un articol intitulat „A l c u i e p ă m ê n t u l a a c e l u i a e ţ e a r a.“ Adevěr curat. Scriitoriul arată cu pilde vii că la toate popoarele şi la toate stăpânirile a fost şi este mare dorul şi rêvna de a pune mâna pe pământ.

Ţeara aceasta s'a numit „ungurească“ nu pentru că ungurii ar fi fost şi ar fi cei mai mulţi locuitori ai ţěrii, ci pentru că o mulţime de episcopi, grofi, baroni, spăhii cari aveau mii şi ḍeci de mii de jugere sau lanţe de pămênt, ḍiceau că sunt unguri. Astfel avênd ei pămênt foarte mult acela s'a numit „unguresc“.

Altă pildă viuă sunt jidanii. Ei nu se mai mulţămesc se adune numai bani şi se fie stăpânii banilor, ci jidanii unde numai pot pun mâna pe pămênt. Aceasta o fac acuma toţi jidanii de la milionariul din oraşele mari până la nepeptenatul dêrsariu din satul cel din urmă.

Toţi ştiu şi simţesc, că a cui este pămêntul, a acelui este ţeara şi stăpânirea ei.

Se pricepe, că pentru noi Românii invěţětura este: ca pămêntul se nu-l dăm din puterea noastră chiar şi dacă am rêma cu nasu pămêntul, ci se ne nisuim al mai imulţi şi imbunătăţi, căci timpurile ce vor vení vor fi tot mai apěsătoare şi traiul vieţii tot mai anevoios.

Noi economii şi proprietarii de pămênt trebue se fim cu atât mai ingrigiţi, mai trezi şi mai neosteniţi, cu cât vedem, că păstrarea pămêntului, a avutului nostru părintesc şi strămoşesc ni se ingreunează şi ni se face aproape cu neputinţă.

Plângerile in această privinţă ce ne vin din toate părţile de la popor sunt o mulţime şi care de care mai ingrozitoare.

Foarte tare ne doare insě că aceste greutăţi şi pedeci ni s'au pus şi ni se pun şi din partea stăpânirii ţěrii.

Astfel cârma ţěrii este mult de vină că spre pildă grâul nostru, cel mai bun şi cel mai ales din toată lumea, mai că n'are preţ nici acuma, de şi grâu nu s'a făcut prea mult in est an.

Stăpânirea adecă a părtinit pe unii morari mari speculanţi de grâne mai ales din Pesta, cari cu minciuna au adus grâu mult străin, l'au ingrămădit, au scăpat de vr'o ḍece milioane floreni vamă şi acuma n'au lipsă de grâul nostru mai bun şi mai scump, nu-l cumpěră sau ne dau pentru el numai un preţ de batjocură.

Din pricina netrebniciei stăpânirii adecă noi acum stăm se ne innecăm in grăsimea noastră. Astfel de lucruri slabe şi pěcătoase pare că numai la noi se mai poate.

De altă parte apoi darea pentru pocita „regularea de apă“ mai ales in B ă n a t şi in ţinuturile ţěrii de pe lângă apele curgětoare mari s'a inmulţit şi s'a ridicat inspăimêntătoriu; această dare stă se treacă preste darea oablă ce o plătim, de şi aceasta n'ar fi nici de cum slobod şi chiar şi legea opreşte aceasta deadreptul.

Povara şi paguba aceasta insě este cu atât mai mare şi mai ingreunătoare, cu cât că milioanele de pre spatele bieţilor ţěreni se mâncă regulat din an in an fără ca se aibe folos nici macar ca de o hoaspă de pleavă.

In Ardeal tocmai acuma s'a pus la cale resplătirea dîjmei sau a zeciuelii. Legea despăgubirii au făcuto domnii in folosul domnilor şi nu in al ţěrenilor plugari desrobiţi după sute de ani storşi şi tunşi tot numai de domni şi in folosul domnilor.

Ori şi ce ar ḍice unul şi altul, insě această lege este şi remâne nedreaptă, că-ci numai ei de ei şi pentru sine au făcut şi această lege, apoi cioară la cioară nu scoate ochii.

De soartea plugarilor nu-şi prea frământă ei creerii; ei cred că plugariul este bun numai de lucru, de plată, de tescuit. Nu-i mirare dară dacă plugariul, şi mai ales plugariul român nici când nu se poate lipí de această stăpânire ungurească şi va tot dorí din inimă se scape odată de ea.

Bun e Dumneḍeu, insě despăgubiţii nu se vor ingrăşa nici cu aceasta pele ce o trag de pe plugari. Cine nu lucră, nu cruţă, nu agoniseşte pe cale dreaptă şi curată, nici nu se va ferici. Prav şi pulvere se va alege din toată stoarcerea, dară plugariul harnic şi deştept totuş va trăi şi va da inainte.

Iacă pe scurt unele din isvoarele relelor mari ce bântue ţeara noastră. Este bine se le cunoaştem, ca se ştim ce-i pricina şi cine-s de vină dacă in ţeară e rěu şi dacă soartea ţěrii este tristă. *Uica Ion.*

Se ajutăm sĕracii nostri.

Acum la ajunul s. sĕrbători primim de la un einstit preot de ai poporului următoarele indemnări, pe cari le publicăm cu toată plăcerea:

E timp de earnă, gerul din ce in ce tot mai tare creşte, şi multe fiinţe omeneşti ar fi indestulite se aibe unde se petreacă la căldură şi se capete o mâncare caldă, dar câţi sunt cari duc cea mai mare lipsă şi sĕrăciă şi pre lângă toată mulţimea societăţilor esistinte pentru ingrigirea sĕracilor totuş e imposibil a potolí lipsele şi neajunsurile a o mulţime de oameni. Cred că nu va fi de prisos dacă vom scruta mai cu deamĕruntul in privinţa desvoltărei istoriei despre ingrigirea sĕracilor, in decursul timpului.

Sĕraci au fost de când esistă societăţi cetăţeneşti cu proprietăţi private. Cu ingrigirea sĕracilor s'a ocupat dară legislaţiunea incă din timpurile cele mai vechi. O desvoltare deschilinită in privinţa ingrigirei sĕracilor s'a arĕtat in legislaţiunea mosaică. Aceia merită şi pentru aceea atenţiune, pentru că biserica creştină in desvoltarea ei s'a orientat mult după aceasta. Ştim din faptele apostolilor că apostolii atâta au fost de ocupaţi cu impărţirea elemosinelor in cât n'au mai putut corespunde spre mulţămirea tuturor sĕracilor, ci au trebuit sĕ se aleagă bărbaţi anume cari se implinească slujba aceasta.

Fidel caracterului teoretic al statului jidovesc, in care toată proprietatea cetăţeanului era cea mai deaproape a lui Dḑeu, avea şi sĕracul, după legea Dlui o anumită parte. A sĕracilor a fost o anumită parte din pămêntul arătoriu, carea insĕ n'a fost ertat nici când a se desbina de proprietariu, mai aveau sĕracii dreptul de a stringe spice in urma secerişului, apoi căpĕtau ḑeciuiala din toate rodurile tot la 3 ani, in fine tot al 7-lea an au folosit la olaltă rodurile intregi. Sĕracul avea dară pre basa legei mosaice dreptul la ajutoriu şi s'a şi dispus prin lege cine e a se considera ca sĕrac.

Şi la turci esistă milostenia, nu e insĕ considerată ca o parte destinată de Dḑeu pentru sĕraci, ci e considerată ca căinţă pĕcatului contra lui Dḑeu şi este acuş prescrisă, acuş numai recomêndată de lege. Constrênsa milostenie e a ḑecea parte din toate şi e destinată parte spre ajutorarea izlamului, parte pentru sĕraci, şi se scoate de la toţi cari sunt cu stare bună, intregi la minte şi maioreni. Cerşitul e permis numai aceluia, care nu are de mâncare pre o ḑi. In oposiţia vedită cu legea mosaică şi cea musulmană stă legislaţiunea in clasicul ev vechiu.

In Grecia n'a esistat nici o dispuseţiune despre ingrigirea sĕracilor, până la nenorocitul sfêrşit al resbelului pelopones, va se ḑică numai cei in resbel sdrobiţi, mai târḑiu toţi aceia cari aveau mai puţin de 240 marce şi au fost necapaci de lucru, aveau pretensiune la ajutoriu.

In Roma incă lung timp nu a fost nici o lege in privinţa ingrigirei sĕracilor, nici cel puţin atâta că tata e datoriu se ingrigiască de fiul neputincios sau fiul de tatăl neputincios. In tot casul a incurs şi acolo bogate daruri pentru sĕraci, dar nu sub titula de milostenii, ci ca mijloc de corumpere la alegeri şi votisări.

Cu inceputul creştinătăţii au căpĕtat binefacerile eară un caracter religios. Administraţiunea fundaţiunilor mai mari menite pentru sĕraci a fost concreḑută in parte mare preoţimei. Biserica singură a premers cu esemplu bun inainte dând din bogatele ei venite de multe-ori chiar şi până la a treia parte pentru sĕraci. Aceste daruri bisericeşti in curênd s'a dovedit că n'au fost deajuns spre potolirea tuturor suferinţelor, parte din causa organisaţiunei slabe a ingrigirei sĕracilor, parte din impărţirea neegală a ajutoarelor şi prin aceasta numai s'a inmulţit şi mai tare numĕrul sĕracilor.

In Anglia decise regele Egbert că numai cei ce nu se pot agonisí cu mânile se fie ajutaţi.

In Scandinavia, in Schwedia, Norvegia şi cu deosebire in Islandia s'a format o sistemă despre ingrigirea sĕracilor. Pentru cei in adevĕr sĕraci au se ingrigiască rudeniile cele mai de aproape. Tot insul are se dee dîjmă pentru acei sĕraci cari pre altă cale nu-şi pot căştiga nici un ajutoriu. Ce se atinge de mijloacele de milosteniă, acelea au fost: bani, naturalii, haine etc.

In timpul de faţă in mai toate ţĕrile esistă societăţi anume pentru ingrigirea sĕracilor, dar cu deosebire a bolnavilor. Intre toţi escelează şi până astăḑi jidovii cari au cele mai bine organisate institute pentru sĕraci. Chiar şi in raportul ministrului de cult pre anul şcolastic 1893/4 la pagina 16 găsim că baronul Hirsch a depus suma de 3 milioane franci pentru cultivarea copiilor sĕraci şi pentru ajutorarea celor atinşi de lovituri elementare.

Nici poporul nostru n'a rĕmas inderet in privinţa sĕracilor, ci a contribuit şi contribue după putinţă spre acest scop, ba ce e mai imbucurătoriu putem ḑice, că sunt oameni de ai nostri cari nu numai din prisosinţă dau, ci in tocmai femeii din scriptură care aruncase toată averea sa in vistieria bisericei, — 2 fileri a fost toată averea ei — sunt cari la cas de lipsă dau tot ce au pentru ingrigirea sĕracilor. Cunosc d. e. in Lugoş pre Dl Udrea, carele de şi insuş sĕrac, totuş de un şir de ani regulat colectează ajutoare pentru de a procura haine pentru copiii şi fetele sĕrace impărţindu-le in totdeuna in sĕrbătorile Crăciunului. Asemenea cunosc şi o femee nobilă numită cu drept cuvênt „mama sĕracilor“, carea de şi ea insaş nu dispune de careva avere insemnată, totuş familiile sĕrace din apropierea ei cu bucuriă aşteaptă sĕrbătorile mari, cu deosebire ale Crăciunului, căci ştiu bine că ea a ingrigit pentru ei ca se aibe un prânz bun. Numele ei e cunoscut nu numai in Lugoş, ci şi imprejur: este maica Iuliana, mama Domnului advocat Bredicеanu, carele de asemenea, cu ambele mâni, numeroase ajutoare a impărţit cu deosebire la copii de şcoală şi la tinerii studenţi.

Cât de bine ar fi dacă ar fi cât mai mulţi asemenea ajutători ai sĕracilor, atunci nu s'ar auḑí atâtea văetări, atâtea tânguiri. — P.

Din necasurile de la sate.

Foile maghiare, scriu, că invĕţătoriul român Ioan Alba din Valea-Bradului (Ardeal), acusat fiind pentru vătĕmarea Majestăţii şi pentru delict contra religiunii, a fost osândit de tribunalul reg. la un an inchisoare,

FOIŞOARA.

Blăstĕmul.

(Baladă.)

Pe cel deal, pe cel colnic
Trece-o pruncă ş'un voinic,
Prunca mergea suspinând
Voinicul mergea cântând.
„Ia-mĕ, bădiţă, călare
Că nu mai pot pe picioare.
Drumu-i greu şi grunţuros
Nu mai pot merge pe jos!“
— Puiculiţă, chip frumos,
Eu te-aş lua bucuros;
Dar mi-e murgul sprintinel
In picioare subţirel.
Murgu-i mic şi drumu-i greu
Abia duce trupul meu,
Trupul cu pĕcatele,
Mijlocul cu armele.
— Nu ţi-e milă şi pĕcat!
De la părinţi m'ai luat,
Şi 'n rĕi codri m'ai băgat!
Dare-ar Domnul Dumneḑeu
Se fie pe gândul meu!
Se te duci, bădiţă, duci
Pân' îi pica rob la Turci,
Cu picioarele 'n butuci
Şi cu mânile 'n cătuşi!
Se te-ajungă dorul meu
Unde a fi drumul mai greu!
Se te bată jalea mea
Unde-a fi calea mai grea!
Murgul sĕ se poticnească,
In creştet se te trintească,
Mâna dreaptă se-ţi sclintească
Mâna stângă
Se ţi-o frângă,
Se ţii derlogii cu dinţii,
Se mi te plângă părinţii,
Se te 'nsori de nouĕ ori
Ca se faci nouĕ feciori,
Se te mai insori odată
Ca se faci numai o fată . . .
Ei se treacă şuerând
Când le-ar auḑi plângênd,
Ea in palme se-ţi tot cară
Apă turbure ş'amară,
Tu se bei, se bei mereu
Gândind la blăstĕmul meu!

Poesii poporale din Ciacova.

(Bănat).

Aseară fuseiu la fete
Dumneḑeu sfântu mĕ ierte,
Doamne doar n'o fi pĕcat
Că numai le-am sărutat.
Dumneḑeu din iad mĕ trage
Că le iubíi cum se cade,
Dumneḑeu in rai mĕ duce
Că sărutai gură dulce.

Fată mare de bogat
Nu grăbí la măritat,
Că dacă te-i mărita
Mare grige vei purta,
Pita ai de frământat
Chimeş multe de spălat,
Pe bărbat a-l desculţa
Şi cina a-i căştiga
Şi guriţa-i sĕruta;
Dacă te măriţ odată
Până-i lumea nu eşti fată.

Frunză verde de sălată
Dulce e gura la fată,
E mai dulce la nevastă
Că o capeţi pe fereastră.

ear tabla reg. din Murĕş-Oşorheiu a urcat osânda la doi ani şi şese ḑile inchisoare, ceea ce a fost aprobată şi de Curie. — Osânda aceasta — ḑic foile maghiare — i-s'a dat numitului invĕţătoriu pentru nişte vorbe, ce le-a rostit insr'un birt din Brad şi pe cari le reproducem şi noi aci după ḑiarele maghiare din Budapesta. Eată-le: „Am depus jurămênt regelui meu, dar vĕd că m'a inşelat, el e un inşelătoriu. Vĕd şi aceea, că mai am incă câteva ḑile, dar acestea mi-se par cât anii până când vom puté merge in patria noastră, in România. Se ţinem numai la olaltă cu foc şi cu fer, ca se rupem odată cu maghiarii, ca se putem anexa acest ţinut la România. Aci şi Dumneḑeu e inşelătoriu şi hoţ." — O fi ori nu adevĕrată ştirea aceasta, nu ştim, foile maghiare insĕ o spun şi o trimbiţă in lumea largă. —

„Erdélyi Hiradó" din Cluşiu povesteşte următoarele: „O ştire ingrozitoare ţine in ferbere oraşelul Murĕş-Uioara. In toate părţile se vorbeşte, că la mai mulţi ocneri de acolo s'au aflat bombe esplosive, şi ştirea se adevereşte. Descoperirea bombelor s'a făcut astfeliu: Făcêndu-se ḑilele acestea o esecuţie la ocnerul de acolo Kovács, acesta tocmai ţinea in mână o hârtie şi o cetea. Intrebat fiind, că ce ceteşte, el rĕspunse, că vrea se afle, cum are se umble cu acel „nu ştiu ce". In fine s'a constatat, că acel „nu ştiu ce" erau trei bombe de dinamită. Făcêndu-se arĕtare la autorităţile locale, atât Kovács, cât şi un bănuit Augustin Kerekeş au fost inchişi numai de cât şi li-s'a luat un aspru interogatoriu. Amêndoi au rĕspuns că venind de la têrgul din Vinţul-de-sus au aflat aceste bombe in drum şi ei singuri nu ştiu, la ce se pot acelea folosi. — In decursul cercetării s'a adunat o mare mulţime de popor, care a inceput se amenințe cu vehemenţă aşa, că amêndoi prinsonerii a trebuit se fie eliberaţi. Pentru agitaţiunea poporului vina o poartă numai popii valachi, cari aţîţă pe ocnerii români in contra maghiarilor". — Aşa povesteşte „Erdélyi Hiradó" şi după el toate foile maghiare. O minciună atât de rĕutăcioasă şi de nesocotită se o lăţeşti in lume cu atâta duşmănie, când ştii insuţi, că ea e lipsită de ori-ce basă, este cea mai mare mişelie. Nu e de altmintrelea casul acesta cel dintâiu, şi de sigur nici cel din urmă, când putem s'o constatăm aceasta despre presa maghiară. —

Sĕlbatecii gendarmereşti. Ni-se scrie, că in comuna Bujor lângă Făget, ce până la staţionarea postului de gendarmi era privită drept comună de model, a fost Dumineca trecută, in 16 Decemvre n. teatrul unei privelişti infiorătoare şi sângeroase.

Mai mulţi croaţi, numiţi de către popor „granări" din spre Fiume, ce aproape de 20 ani, de când se esploatează pădurile statului de către firma Baiersdorf & Biach, vin toamna la lucru, de unde numai prin Maiu se reintorc pe la vetrele lor, îşi petreceau in birtul jupânului Natzi Neumann.

Acesti croaţi, de o fire domoală, răbdurie, pacinică şi blânḑi, îşi petreceau voioşi in birtul din drumul mare.

Ansă la aceasta petrecere, a dat sosita de la miliţie a unui prietin al lor.

Tocmai in culmea petrecerei la 12 oare din ḑi, intră in birt pe neaşteptate gendarmul Fischer H. din seminţia semitică — fie la indemnul birtaşului Natzi, fie din glava sa proprie, până astăḑi este necunoscut — cu sabia trasă şi provoacă pe croaţi se părăsească birtul, şi cu aceasta trece din birt in prăvălie (duchian), atunci nescari români de ai nostri 'i face atenţi pe granări se nu mai lărmuiască că-i bate gendarmul, la ce un croat a strigat, că dl gendarm n'are cu el nimica, nefăcênd el nici un rĕu.

Aceste cuvinte nevinovate in sine, l'a scos din sărite, l'a infuriat pe sĕlbatecul gendarm şi eşind in drum cu sabia scoasă şi cu ochii incruntaţi in sânge ca o hienă ameninţa pe un granăr, ceea-ce vĕḑênd ortacii din birt au eşit afară se vadă ce se intêmplă. Gendarmul infuriat se repede ca o bestie infernală asupra unui tinĕr de 19 ani, dându-i trei lovituri de sabie in cap până in creeri, fără ca acesta sĕ se fi apropiat şi se fi pus mâna pe gendarm.

In urma acestei lovituri crude, după groaznice chinuiri şi sfăşietoare suferinţe de 72 oare incetă din viaţă astăḑi Mercuri la 2 oare d. a.

Judele de instrucţiune dl Vigh a făcut eri şi astăḑi interogatoriul cu martorii de faţă.

Suntem in nedumerire asupra resultatului investigaţiunei, căci criminalul gendarm funcţionează şi mai departe şi nu e deportat incă in arest.

Atragem serioasa atenţiune a ministrului de interne şi tatăl gendarmilor Hieronymi asupra acestei ne mai pomenite sĕlbătecii comise asupra vieţi pacinicilor civi ai statului, cu atât mai vêrtos, cu cât criminalul gendarm nu se sfieşte a se lăuda in public, că in loc de pedeapsă va fi distins şi remunerat.

Oare şi acest croat departe de caminul sĕu e agitator valah?

Până când noi ţĕranii se mai suferim aceste vandalisme şi sĕlbătecii gendarmereşti?

Cronică.

Procesul de presă al „Dreptăţii". Tocmai pre când acest numĕr al „Foaiei Duminecei" este sub teasc se ţine procesul de presă al „Dreptăţii" şi „Foaiei Duminecei", eară pe când on. abonenţi vor ceti aceste şiruri procesul va fi sfêrşit şi sentenţa publicată. Redactorul responsabil acusat, Domnul Dr. Valeriu Branisce, de şi incă nu deplin insănĕtoşat, se va presenta inaintea curţii cu juraţi, insoţit de Domnul advocat-apĕrătoriu Coriolan Brediceanu şi vor susţiné şi pe aceastâ cale cu toată cinstea şi bărbăţia lupta sfântă pentru causa dreaptă a poporului românesc. Cu bucurie mai insemnăm că şi până acuma s'au inştinţat mulţi Români şi streini pentru bilete de intrare in sală de şi toţi la nici o intêmplare nu vor puté incape. In numĕrul viitoriu vom da raport cuvenit despre cele intêmplate la pertractarea procesului. Fie cum va fi, insĕ credinţa noastră remâne tare şi neclătinată. — ivb.

Sfinţire de steag. Sfinţirea steagului breslei cismaşilor români din Fabricul Timişorii s'a ţinut in 24 Decemvre n. a. c. in

---

Aseară pe vremea cinii
Eu mĕ svădiam cu vecinii
Că ce trec gardu cu spini;
Dar eu nu trec a fura
Ci trec la mândruţa mea,
Eu nu trec in furătură
Ci trec după câta gură.

Săracă cărarea mea
Cine se poartă pe ea,
Că la mândra am croito
Şi alţii au stĕpânito,
Şi acuma ce croiesc
Ear alţii o stĕpânesc.

Fetiţa care-i de frunte
Ştie bine se sărute,
Ear fata care-i urîtă
Te sărută ca o vită,
Ear care-o rĕmas de coadă
Sărută ca o năroadă.

Câte fete 'n sat la noi
Poartă fire de trifoi
Şi drăguţ au câte doi,
Poartă flori de cele mici
Şi drăguţ au câte cinci,
Poartă flori rupte cu roauă
Şi drăguţ au câte noauă.
Câte fete 'n sat la noi
Fă-le Doamne toate oi,
Şi pe mine ciobănel
Sĕ le păzesc frumoşel,
Preste ḑi sĕ le păzesc
Iar noaptea sĕ le iubesc,
Toată ḑiua le-aş cânta
Şi noaptea le-aş săruta.

Câte fete ici in sat
Pe toate le-am sărutat,
Şi numai două scăpară
Dar tot le sărut astară,
Din două una rĕmâne
Care-i mânioasă pe mine.

Ştii tu mândro cum trăiam
Când şedeam la voi pe scaun,
Cum ne desmerdam noi doi
Sărutând la buzĕ moi,
Iar de când te-ai măritat
Buzile ţi s'au uscat,
Şi a tale şi a mele
Crepate-'s ca vai de ele.

Vecină de lângă noi
Vrei se ne iubim noi doi,
Că mie mi drag de tine
Şi eşti aproape de mine.
— Mĕi vecine tu ḑici bine
Şi mie mi drag de tine,
Dar noi suntem prea aproape
Şi tot satul se cutroape.

Vecină de lângă mine
Casa ta nu şede bine,
Bată-l focu şi urgia
Pe cel ce a puso acia,
Ce n'a pus'o mai departe
Ca se am de tine parte.

Mândră din uliţa mea
Te rugai toată vara,
Tu cu vorba m'ai purtat
Şi alţii te-or sărutat,
Acum tu mĕ rogi pe mine
Mie nu-mi trebă pe tine;
Toată vara te-am rugat
Tu nici grijă n'ai purtat,
Dumneḑeu te-o osêndit
Toată lumea te-o urît,
Acum şi eu aş fi bun
Dar nu sunt aşa nebun.

Bagă-mi Doamne luna 'n nori
Se iubesc vr'o două flori
Din grădina domnilor,
Două flori de trandafir
Se sărut buze subţiri.
Bagă Doamne luna „'n stele
Se iubesc trei viorele
Din grădina mândrei mele,
Viorele inflorite
Se sărut buze 'ndulcite.

biserica română gr. or. din Fabric. Sfinţirea s'a făcut cu pompă frumoasă bisericească prin Domnul paroch-protopresbiter Dr. Traian Putici, care a ţinut şi vorbire potrivită in presenţa Doamnei naşe Iuliana Rotariu şi a unui public numĕros. Cântările prescrise le-a esecutat corul vocal al meseriaşilor români din Fabric. Toată serbătoarea a fost inĕlţătoare de inimă.

Sĕrbători in Lugoş. Din Lugoş ni se scrie, că in 25 Decemvre n. a. c. a sosit acolo din Blaşiu o deputaţiune mare, condusă de Dl canonic Dr. Alesandru Grama, care a salutat pe nou numitul archiepiscop şi metropolit Dr. Victor Mihalyi. Membrii deputaţiunii şi alţi fruntaşi din Lugoş au fost la ameadi oaspeţii metropolitului. Seara inteliginţa română din Lugoş a dat in hotelul „Concordia“ un banchet strălucit in onoarea deputaţiunii. Reuniunea română de cântări s'a distins prin producţiunea mai multor piese. Membri deputaţiunii au fost preste mĕsură plăcut suprinşi şi au dus la Ardeal cele mai bune impresiuni.

In 10 Ianuariu n. 1895 nou numitul metropolit va fi salutat in Lugoş din partea tuturor protopopilor şi asesorilor consistoriali din diecesa română gr. cat. a Lugoşului.

Din Arad ni se scrie, că in 26 Decemvre n. a. c. s'a ţinut acolo şedinţă plenară a consistoriului diecesan, la care s'au adus mai multe hotăriri de insĕmnĕtate. —

In aceeaş di a sosit acolo deputaţiunea din Blaşiu re'ntorcându-se de la Lugoş. In scurtul timp pân la plecare conducĕtoriul deputaţiunii Dl canonic Dr. A. Grama şi-a făcut reverenţa la Prea Sânţia Sa Domnul episcop Ioan Meţianu.

„Totul pentru naţiune“. Bravele ţĕrance române din Ecica-română de lângă Tisa, fiind ingrijate de soartea familiilor martirilor intemniţaţi in inchisorile liberalului stat maghiar, — dar mai mult la indemnul bravei romănce a Domnişoarei Vióra Magdu, carea nu are alt scop mai sublim de cât ce arată titlul acestei corespondinţe, — au contribuit cu mai multe obiecte lucruri de mână ţĕrăneşti.

Afară de aceea s'a colectat şi o sumă frumoasă de bani, cu cari s'a cumpĕrat un covor ţĕrănesc, de o frumseţă rară, pentru tombola din Bucureşti.

Bravelor ţĕrance, cari au contribuit cu objectele lucrate frumos, in numĕr de 35 bucăţi, a căror valoare se urcă preste 50—60 fl., asemenea şi domnilor cari au contribuit in bani cu suma de 34 fl. 15 cr. pentru cumpĕrarea covorului, cari n'au intârdiat a contribuí cu acest puţin balsam spre alinarea suferinţelor celor intemniţaţi, le dorim ca Dumnedeu se le dee resplată meritată.

Faptă creştinească. Creştinul Todor Bugariu filcoş din comuna Ecica-română, pătruns de simţĕmênt creştinesc, a cumpĕrat un felon (odejdie) şi toate cele de lipsă la un vestmênt preoţesc pentru sevĕrşirea sfintei liturgii, in preţ de şesedeci fl. v. a. Dlui asemenea faptă a mai sevĕrşit acum doi ani cu un baldachin (cerime) in preţ de una sută fl. v. a. Pentru aceasta faptă frumoasă notariul comitetului şi al sinodului parochial in numele corporaţiunilor bisericeşti aduc şi pe aceasta cale cele mai călduroase mulţumiri.

Explicarea legii despre mandatele de plătire (art. de lege XIX din anul 1893), este titlul unei broşuri foarte folositoare, menită „de a lăţi cunoştinţa legii despre „Mandatele de plătire“, intre acei cărturari, care nu se ocupă cu studiarea legilor mai deaproape“, pre cum spune autorul insuşi in prefaţa broşurii. Necunoaşterea acestor legi poate se aducă perderi enorme. Noi atragem atenţia cetitorilor asupra broşurii de mai sus, care dă desluşirile necesare privitor la această lege, fiind provĕdută explicarea şi cu formule. Broşura a apărut in „Institutul Tipografic“ din Sibiiu, ear autorul este dl Dr. Ioan Ivan, advocat in Mediaş. Preţul 40 cr.

„Reuniunea română de cântări“ din Şomcuta-mare îşi va ţinê adunarea generală anuală in 30 Decemvre a. c. la 2 oare p. m. in localitatea şcoalei confes. române din loc, la care p. t. membri sunt invitaţi cu onoare a participa. Şomcuta-mare, la 18 Decemvre 1894. Nicolau Nilvan, preşed. reuniunii. Elia Pop, not. reuniunii.

Damele române din Lipova invită la petrecerea de dans, ce-o vor arangia in favorul copiilor sĕraci de la scoalele române din loc in 8/20 Ianuariu 1895, in sala „Archiducelui Iosif.“ Pentru comitetul arangiator: Ecaterina Scalla, presidentă. Elena V. Hamsea casieră. Inceputul la 8 oare seara. Biletul: de persoană 1 fl., de familie (3 membri) 2 fl. Oferte şi suprasolviri marinimoase se primesc cu mulţămită la adresa Dnei casiere Elena V. Hamsea in Lipova (Lippa) şi se vor cuita pe cale diaristică.

Himen. Tinĕrul neguţătoriu român Lazar Rutnean din Satul-nou şi-a incredinţat de fiitoare soţie pe dşoara Liubiţa Gruiţa, fiica dlui comerciant român Petru Gruiţa din Seleuş (Banat.)

„Favoruri“ pentru şcoalele confesionale. Ministrul de instrucţiune publică s'a decis, ca se facă un bine şi şcoalelor confesionale. Toate cărţile didactice, eşite din tipografiile statului, şcoalele confesionale le vor putê procura de aci in colo mai ieftin cu 10%; cu alte cuvinte la comande mai mari, al decelea esemplariu se va da gratuit. — E mai mult de cât nimica acest favor, dar e mai puţin de cât cel ce-l dau librarii privaţi. De la stat, care are datorinţa sĕ se ingrijească de promovarea instrucţiunei publice, se aşteaptă mai multă uşorare. Cu toate aceste noi n'avem incredere nici in acest fel de dar al stăpânirii.

Dr. I. Raţiu despoiat de pracsa advocaţială. „Kolozsvár“ din Cluşiu in nrul sĕu de la 18 l. c. aduce ştirea, că Curia din Budapesta a suspendat dreptul la pracsa advocaţială al Dlui Dr. Ioan Raţiu pe timpul cât durează pedeapsa ce i-s'a dictat in procesul Memorandului.

Moştenitoriul tronului român pentru ţerani. Se vesteşte din Bucureşti, că Principele Ferdinand, moştenitoriul tronului român, a dăruit 20.000 franci pe seama casei de ajutoare a ţeranilor, fundată de părechea regală română din incidentul nunţii lor de argint.

La nenorocirea de la Anina. De când cu groaznica nenorocire din 20 Noemvre a. c., causată in urma straşnicei esplosiuni a

---

Bagă Doamne luna 'n ceaţă
Se iubesc şi earbă creaţă
Ce se vede prin verdeaţă,
Earbă creaţă crinişori
Se sărut ochi negrişori.

—

Vai de mine ce se fac
Toate fetele îmi plac,
Fetele-mi plac că-s frumoase
Neveste-s drăgăstoase,
Fetele sunt tinerele
Şi au buze subţirele,
Nevestele-s bĕtrânioare
Şi li gura fag de miere.

—

Până nu se lăsa post
Pare că mai gras am fost,
Mai iute mĕ ingrăşam
Că fetele sărutam,
Iar de când s'a lăsat post
Umblu prin sat ca un prost,
Şi nu mĕ sărută nime
Dic că-i post şi nu-i bine,
Ce făcui şi ce lucrai
Că guriţă căpĕtai,
Cu mândruţa mĕ 'ntâlní-i
Şi guriţă celui-i.

Ion Roşiu al lui Marcu.

Stan păţitul.

A fost ce a fost şi când a fost; căci de n'ar fi fost nu s'ar povestí că a fost!...

A fost odată un om şi o muere şi oamenii acestia aveau un copil cu numele Stan. Când ajunse Stan vĕrsta de 16 ani murí tată-so şi Stan rĕmase numai cu mamă-sa. Când fu Stan de 18 ani îi dise mumă-sa: Stane dragă. Ascultă sfatul maicei tale. Vedi că eu sunt acuma bătrênă, şi adi mâne pot murí nu aş voí se te las neaşedat pre lume; ar fi bine se te insori dragă, ca se-'mi vĕd şi eu nora cu ochii şi se te vĕd pre tine fericit! Atunci Stan îi rĕspunsă: eu m'am socotit mamă se nu mĕ insor până ce nu mĕ voiu spăria de ceva; asta e gândul meu şi altcum nu fac. Inzĕdar se incercă mumă-sa a-l sfătuí şi a-l ruga cu lacrămi in ochi ca sĕ se lase de gândul acela. Stan insĕ era omul pre care nu-'l puteai indoí cum vrei. Mama lui Stan avea şi un frate care era crâsnic la biserică şi care ca frate o cerceta adese-ori. Caută că sora nu va povestí fratelui ei ce se intêmplă la casa lor; şi astfel stând lucrul biata muere impărtăşí crâsnicului planul cel rĕu alui Stan, rogându-l tot odată ca se facă cumva sĕ se spărie Stan al ei că tare ar dorí se-'l vadă odată aşedat! „Dacă numai asta ţi-e nĕcasul, apoi nu-'ţi dee Dumnedeu nici odată altul mai mare! dise frate-so, mângăindu-o. Lasă pre Stan numai pre măna mea că ţi-'l vindec eu!“

Era in apropierea satului in care s'a petrecut povestea o biserică părăsită, in care umblau tot felul de duhuri necurate, şi in care slujbă Dumnedeiască numai la şepte ani odată se făcea, ear clopotul odată in an se trăgea, — la o di anumită seara la 10 ciasuri. Diua acea era chiar diua in care vorbise crâsnicul cu mama lui Stan. Crâsnicul după o gândire lungă se duse la biserica părăsită, scoase pre ascuns trei morţi din mormênturi şi-'i băgă in biserică, aşedênd pre unul in locul muerilor şi punêndui-i funea clopotului in mână, ca cum ar trage mortul acesta clopotul, pre al doilea mort îl puse crâsnicul tot in acea posiţiă sus in pod, iar pre treilea tocmai la clopote. Apoi se duse crâsnicul la Stan şi îi dise astfel: „Nepoate! Pre seară am se trag clopotul in biserica părăsită. Tu ştii că-'s foarte fricos şi astfel nici nu indrăsnesc se intru in biserică! Tu eşti mai nefricos de cât mine, fi bun dute tu şi trage clopotul şi după ce ai gătat lucrul, incue uşa bisericei şi vino acasă. Eată cheile!“ Stan nu se imbiă de loc, ci luă cheile şi plecă. — Ajungênd in biserică aprinse lumina, şi intră in strană, unde incepù se cânte „fericirile“ pre glas 7, căci uitasem sĕ ve spun că Stan era cântăreţ vestit. Pre la 10 ciasuri apoi se duse el se tragă clopotul după cum îi spusese unchiul sĕu — crâsnicul! Când era insĕ se pună mâna pre

băii de cărbuni de la Anina, lucrările nici adi nu s'au inceput fiind că focul, de şi se credea că e stîns, de atunci incoace se iveşte adese-ori. Se vede, că şi adi el stă ascuns in lăuntrul cărbunilor de peatră dar stîns incă nu e cu desĕvêrşire. Cadavrele nenorociţilor nici până astădi nu sunt toate scoase din afundimea băilor pentru că e imposibil a străbate in afundime; ear muncitorii, cari scăpaseră cu vieaţă, sunt aruncaţi in ghiarele lipsei, fiind că inceperea lucrărilor e cu neputinţă, câtă vreme focul nu e stîns.

Curatori numiţi de comitetele administrative. Ministrul ung. de culte şi instrucţiune publică in urma raportului comitetului administrativ al unui comitat a conces şi a dispus, ca in comunele, in cari constituirea unui comitet de supraveghiare şi conducere pentru asilele comunale nu i-a succes, comitetul administrativ insuş se denumiască un curator pe seama acelor asile. Ministrul insĕ observă, că această denumire poate se aibă valoare numai cel mult un an, eară dându-se ocasiune, comitetul de supraveghiare are sĕ se constitue numai de cât.

Necrolog. Stefan Tóth, proprietariu şi fost prim-epitrop al bisericei române gr. or. din Maierile Timişoarei, a rĕposat in 20 Decemvre n. a. c. in etate de 65 ani in urma unui morb cerbicos. Inmormêntarea s'a intêmplat in 21 Decemvre n. Pontificantele paroch P. Anca a ţinut in biserică o predică nimerită.

Jertfe noue ale difteriei. Ni-se scrie din Secusigiu: De câtva timp neimpăcatul duşman al copiilor, „difteria“, grassează şi in comuna Secusigiu. Pe lângă toate mĕsurile luate, de-a o suprima, ea continuă a secera vieaţa nevinovaţilor copii.

Alegere de notariu. In comuna românească Chisdia din cercul Lipovei, de notariu comunal a fost ales Ludovic Eck, fost scriitoriu la casa comunală din Lipova.

Convocare. Adunarea generală a asociaţiunei naţionale aradane pentru literatura şi cultura poporului român se va ţinĕ Duminecă in 30 Decemvre n. la 11 oare a. m. in localităţile cabinetului de lectură (Zrinyi-utcza Nr. 4 b). In conformitate cu decisele adunărei generale ultime, avem onoare a Te invita personal şi a Te ruga se participi la acea adunare generală. Arad din şedinţa ordinară a direcţiunei, ţinută in 16 Decemvre n. 1894. Pentru direcţiune Ioan Beles director primar. Valeriu Magdu secretariu.

De la consistoriul din Arad. Pe Mercuri in 14/26 Decemvre, consistoriul plenariu al diecesei Aradului a fost convocat la şedinţă estraordinară pe 10 oare inainte de amiadi sub presidiul părintelui episcop Ioan Meţianu. Intre obiectele de pertractat s'a aflat şi cumpĕrarea unui pământ de 690 jugĕre pe seama diecesei, cumpĕrarea unei case in Şiria pe seama protopresbiteratului, rapoartele sinoadelor protopresbiterale din diecesă etc.

Alegere de preot-capelan in Şag. Ni se scrie din Utvin, că in 11/23 Decemvre a. c. sub conducerea părintelui protopresbiter Dr. Traian Puticiu s'a sĕvêrşit alegerea de preot-capelan in comuna Şag. Dintre trei concurenţei, ales a fost cu maioritate de voturi tinĕrul cleric absolvent al seminariului clerical din Arad, Georgiu Lupşa.

Jertfele difteriei. In comuna Kis-Tape lângă Seghedin di de di se pun sub glie cel puţin 3—4 mici cosciuguri, cari conţin tot atâtea jertfe tinere mistuite de difterie şi alte boale epidemice. In mica comună amintită au cădut deja până acum drept jertfe ale epidemiilor vre-o 150 de copilaşi.

Un director defraudant. Se scrie din Ó-Becse, că directorul cassei de păstrare sĕrbeşti de acolo Milan Popovici a dispărut fără urmă, luând cu sine şi sumuliţa de 100.000 fl. Directorul defraudant este curentat.

Călĕtorie ieftină. Lui „Neue freie Presse“ i-se depeşează din Londra, că societatea Royal Mail Steam (Compagny) primeşte passagieri pentru America pe preţul de $1^1/_2$—2 Pfd. St. (18—24 fl.) ear călĕtoria nu va ţinĕ mai mult de cât cinci dile şi jumĕtate.

Cel mai bĕtrân soldat al lui Napoleon I. După cum se scrie din Moscva, in comuna Saratov a murit dilele acestea generalul Nicolau Saven in etate de 126 ani. Rĕposatul general-moşneag a fost cel mai bĕtrân soldat din oastea marelui Napoleon I.

Economiă.

Unde şi cum ar trebuí iernată ghinda? In scopul de a ierna ghinda (ghindea) atât de nutritoare şi priincioasă rîmătorilor, alegem un loc svêntat şi la indemână şi o aşedăm rînduri-rînduri printre nĕsip uscat, mĕrunt şi proaspĕt. Grămada se nu fie mai inaltă de o schioapă, poate fi insĕ ori-cât de lungă. Deasupra se pune un aşternut de frundiş uscat, insĕ nu tocmai gros, deoare-ce inferbêntarea strică mai uşor de cât gerul. In ajunul iernii se adaugă o nouă pătură de frundiş uscat, ear cu inceperea primăverii, aşternutul se inlătură treptat, trecerea grabnică de la frig la căldură fiind stricăcioasă. Impotriva şoarecilor şi umedelii se recomandă imprejmuirea grămedii cu un şanţ cufundos şi strimt.

Ghinda se mai poate ierna in gropi de $^1/_2$ m. adâncime cel mult. Printre ghindă şi mai ales pe fundul gropii se aşterne nĕsip mult; deasupra se pune frundiş şi apoi un strat nu prea gros de ţĕrină. Groapa se inzestrează cu 2—3 mănunchiuri de paie sau cu un mic horn (coş, bucin) de nuiele, care se mijlocească premenirea aerului şi indepărtarea umedelii asudate. Cât ţine gerul şi pe când aerul este umedos, hornul remâne astupat cu muschiu, paie sau altceva.

Pivniţele sau bordeele de păstrat ghinda se fie cât mai aeroase şi uscate; altcum ghinda trece in mucedire. —

Sêmburii bostanilor de prăsilă. De prăsilă se vor alege numai şi numai bostani (lubeniţe, curcubete, ludae, lube, dovleci, tidve) acvea foarte mari, grei, indeplin copţi, groşi la miez şi de soiu bun.

Ca fiind roditori (mănoşi) se privesc cu drept cuvênt sêmburii (sĕmênţa) aflători in jumĕtatea dinspre coada bostanilor; cealaltă jumĕtate cuprinde sêmburi mult-puţin neroditori (sterpi), care trebue altcum folosiţi. Drept-aceea, bostanii de prăsilă se vor despica in jumĕtăţile indegetate, ingrijind fireşte, nu cumva sêmburii dinspre coadă sĕ se amestece cu ceialalţi.

Sêmburii astfel aleşi se scoc cu mĕduvă (mĕruntăi) cu tot şi se pun undeva la dobit

---

funie, vĕdû că cine-va este cu mâna acăţată de ştreang. Stan îl atinse cu mâna pre umere şi-i dise: „Bună seara pretene! D'apoi şi pre tine te-a trimis crâsnicul se tragi clopotul? Bine trage-'l, dar când vei fi gata se-mi povesteşti cum ai intrat tu in biserică, când cheile au fost la mine? N'ai grijă că ţi-or rĕspunde morţii. Stan îl mai intrebă odată de voeşte se tragă clopotul ori ba, şi fiind că omul mort nici acuma nu-i dede rĕspuns, Stan îl impinse, de bietul om ajunse cât colo. Se puse acuma Stan se tragă clopotul, dar nu-i plăcea cum suna, „mĕ voiu suí in pod — gândí el intru sine, — pentru că de acolo se trage clopotul mai uşor“, şi o luă in sus pre scară. Când fu in pod, vĕdû earăş un om că ţine funea clopotului in mână. Stan incepû a zimbí şi-i dise: „Mĕi, dar tu pre unde te suiş aşa iute in pod? Nó trage dacă aşa ţi de drag a trage clopotul, dar trage nu sta ca stêlpul. Ori apoi lase-mĕ pre mine se trag!“ Mortul insĕ nu-i rĕspunse nimic. Atunci Stan îi dădû şi acestuia o impinsetură şi se puse el se tragă clopotul. Abia incepû insĕ se tragă când îi picà in gând că mai bine se poate trage clopotul de sus din turn pentru că sună mai tare şi plecà pre scară in sus. Insĕ ajungênd in turn ce vĕdû? earăş un om cu mâna pe ştreang. Stan cugetà că e tot omul de jos, se mânià, deschise fereastra din turn, prinse pre cel mort de grumaz, şi sdup cu el pre fereastră in drum. Mortul se oprí tocmai intr'un şanţ! Stan incepû acuma a trage clopotul de gândeai că e răsmeriţă in sat. După ce trase el aşa clopotul cam un sfert de cias se coborî jos, stinse toate luminile, incue uşa bisericei şi se duse tot cântând acasă. Acolo îl aştepta crâsnicul. Acesta îi dise: — Nó! cum e Stane, cum ai tras clopotul! nu cumva ai vĕdut vr'un duh necurat in biserică? — „Clopotul l'am tras dar de vĕdut n'am vĕdut nimica!“ rĕspunse Stan; una insĕ nu-mi place de DTa unchiule! „De ce ai trimis incă un om ca se tragă clopotul? Şi apoi nu ştiu cum era omul acela. Surd, orb, sau cum. Dar i-am dat eu ce a fost a lui. De două ori i-am dat câte o palmă bună, a treia oară i-am dat drumul pre fereastră tocmai din turn!“ Crâsnicul care aştepta se audă cum s'a spăriat Stan de cei trei oameni morţi, — se mirà foarte audind acestea, şi luându-şi sănĕtate bună de la soru-sa după ce îi mai şopti la ureche că: dacă nu s'a spăriat Stan acuma apoi nici că se va spăria in veci vecilor — plecà ca se-şi ingroape morţii: Neavênd Stan nici d'aci incolo pace de mumă-sa care una intr'una îl nĕcăjia cu insuratul, intr'o dimineaţă îi dise astfel: „mamă! eu plec astădi in lume, doară m'oi spăria de ceva, ca se mĕ 'nsor!“ apoi incălecă pre calul sĕu cel murg, şi plecà prin cea pustie, Dumnedeu mai ştie, că aşa-i cuvêntul din poveste, inainte mult mai este! După cale de trei dile şi trei nopţi ajunse Stan intr'un oraş din altă ţară, unde descălecà la un birt de rênd şi aşedându-şi murgul in grajd se duse in birt sĕ-şi stimpere setea cu un ciocan de răchie. In birt erau mulţime de oameni cari vorbeau de lucruri ciudate. Se vorbea că adecă in apropierea acelui oraş ar fi un munte, in mijlocul muntelui o cetate veche cu multe căsarme, dar nime nu o locueşte afară de cel necurat, care apoi pre cine prinde prin cetate — îl omoară! Necuratul insĕ nu era nime altul de cât Impĕratul cel bĕtrân al cetăţii, adecă moşul impĕrătesei celei vie de pre vremea povestei acesteia. Cercat'au mulţi voinici se intre in cetate ca se vadă pre necuratul, dar care cum a intrat nu a mai intrat afară se spună ce a vĕdut. Stan le audí toate acestea cm cau jumĕtate de ureche. După ce îşi golí uieguţa se sculà in picioare şi dise oamenilor: „ştiţi ce mĕi oameni buni!“ eu mĕ voiu duce pre seară in cetate şi mâne voiu venĭ napoi!“ — „Ba tu nu vei venĭ!“ — „Ba oi venĭ! numai se vedeţi;“ apoi incălecà pre murgul sĕu şi drumu către cetate. Impĕrăteasa avea datină de venia in toată dimineaţa cu 12 lucrători in cetate ca se ude florile. După ameadi apoi la 5 ciasuri eşia eară din cetate, cu lucrători cu tot pentru că atunci era timpul in care necuratul umbla prin cetate. (Va urma.)

in curs de 4—6 ḑile, apoi se spală frumos intr'un ciur şi se uscă numai de cât la soare. După ce se vor fi uscat indeplin, ei se frecă bărbăteşte intre degete şi se iernează intr'un săculeţ de pânză, in pod sau alt loc uscat, aeros şi ferit de şoareci. —

Curăţirea sculelor de argint. Pentru de a curăţi inele, cercei, tabachere (doze), furculiţe şi alte scule de argint, mult-puţin ruginite, cel mai ieftin şi nimerit mijloc este frecarea cu o periuţă sau pele de căprioară (de la mănuşi vechi), care s'a fost inmuiat in apă săturată cu „antichlor". —

Premiare cu medalia de aur. Auritoriul din Timişoara Eugen Spang a fost premiat cu marea medalia de aur din partea esposiţiunii cooperatorilor români din România pentru escelentele lucrări ce a espus la aceea esposiţiune. Vrednicia muncei adevěrate se recunoaşte şi se preţueşte dară in Bucureşti chiar şi la un cetăţean şi neromân din Ungaria. Recomandând şi din a noastră parte pe sirguinciosul măestru-auritoriu. —

Regularea Begeiului. Inginerii din Timişoara au presetat ministrului de agricultură planurile şi preliminariele de spese referitoare la regularea canalului Begeiu, pentru ca se poată fi navigabil. Pentru lucrările proiectate se recer: 1, pentru linia Remetea—Ghiroda 52.628 fl. 37 cr. 2, pentru lucrările in canalul morii şi de plutire, pre cum săpări, iazuri, poduri etc. 64.750 fl. 94 cr. 3, pe linia Timişoara—Bega-Sân-Georgiu 100.146 fl. 82 cr. la olaltă dară 217.526 fl. 13 cr. In această sumă nu se cuprind spesele de 124.673 fl. 86 cr. preliminate deja pentru construarea marelui iaz de la Remetea.

Intrebuinţarea cartofilor degeraţi. Nu arare-ori se intêmplă de cartofii (crumpenele, picioicile, baraboii) degeră. A folosí asemenea cartofi ca material la facerea spirtului nu este totdeuna cu putinţă, fie că nu se află in apropiere o fabrică de spirt, fie din alte cause. Atunci ne putem ajuta aşa, că ferbem cartofii degeraţi şi-i păstrăm intr'o groapă anume făcută spre acest scop. Pe fundul groapei se aştern mai intâiu paie uscate, apoi se pun cartofi ferţi de curênd şi se calcă bărbăteşte, impedecând astfel intrarea aerului cu desevêrşire. Laturile groapei se căptuşesc şi ele cu un strat de paie; mai bune sunt fireşte scândurile. Groapa se umple cu vêrf, formând un fel de mormênt, care se imblojeşte cu paie şi apoi cu o pătură groasă de pămênt. Dacă aerul n'are pe unde străbate de loc, atunci cartofii astfel aşeḑaţi se pot păstra in stare bună cu anii. Curênd după ce s'au fost astupat in groapă, ei se inăcresc, dar vitele şi in deosebi rîmătorii îi māncă bucuros, ca şi când ar fi proaspeţi. —

Cum se pot scoate din haine petele de grăsime? Pentru a scoate din haine petele de grăsime vedem intrebuinţându-se mijloace fel şi fel. Un practic mijloc este se topim in apă o mică cătăţime de potaşă, numită şi potaş (un fel de sare), adăugênd apoi o lămâe tăiată in bucăţi mici. După ce a stat 2 ḑile, apa gătită astfel se pune intr'o sticlă, care se astupă bine. —

Spělarea sticlelor. Chiar şi sticlele cele mai murdărite, d. p. sticlele, in care s'au fost păstrat uleiu (oleiu, oloiu), petroleu şi c. l., se pot curăţí bine, dacă se pun in ele puţine tărîţe (făină) de ferestreu (firez) in amestec cu apă multişoară şi apoi se spală bărbăteşte şi se clătesc.

Higienă.

Cruţaţi ochii copiilor! Despre ingrijirile, la care ar trebuí supuşi ochii in vêrsta copilăriei, vestitul medic (doctor) L. Webster Fox dă următoarele poveţe:

Nu ingăduiţi ca lumina se ajungă la ochii copiilor in somn.

Nu ingăduiţi copiilor sĕ-şi pironească ochii asupra aceluiaş obiect (lucru) timp mai indelungat.

Nu le ingăduiţi se cetească prea mult noaptea la lumină.

Nu le ingăduiţi se cetească in călětoriille pe calea ferată cărţi sau alte scrieri cu litere (slove) měrunte.

Fiind scurţi de vedere, nu le cumpěraţi ochilari de la precupe-călětori, ci prin mijlocirea unui medic.

Ingăduiţi copiilor se facă dese mişcări pe fênaţe şi câmpuri, verdeaţa fiind priincioasă ochilor.

Până la vêrsta de 6 ani, nu le ingăduiţi cetirea in cărţi. —

*

Boabele de jneapĕn ca leac. Durerea de cap, de care atâţia oameni se tânguesc, trebue privită ca provenind mai ales din stomacul (rînza) stricat prin bucate nepriincioase sau anevoie de mistuit.

Uu leac foarte ieftin şi tămăduitor este se bem dimineaţa pe nemâncate câte un păhar de apă, in care s'au turnat mustul a 10—15 boabe (boane, bobiţe; fructe) coapte de jneapěn (ienupěr; lat. Inuperus communis). —

Têrgurile de ţară.

Decemvre.

1. Deş, Gerghio-Sânmiclăuş (Bethlen-Szt-Miklós), Şeica mare. 2. Feldioara. 3. Paraid. 5. Abrud, Alba-Iulia. 6. Baia de Criş, Copalnic-Mănăştur, Huedin, Ormenişul de câmpie. 8. Ocna (Cttul Alba inf.). 9. Odorheiul-sěcuesc, Şimleu. 10. Biertan, Cic-Sângeorgiu, Ida-mare. 12. Cetatea de baltă. 15. Ciocmani, Sopurul inf. 16. Aitamare. 17. Brad, Cic-Cosmaş. 20. Geoagiul de jos. 21. Ciuciu (Csúcs), Makfalva, Mociu, Olpret. 22. Apoldul inf. (Apoldul-mic), Şintereag (Somkerék.) 25. Cehu (Szilágy-Cseh). 26. Cic-Szépviz. 27. Cetatea de baltă, Cohalm. 28. Ciocmani, Iernut. 29. Buza, Cluş, Cuciu (Kutyfalva), Vinerea. 30. Băiţa (Szász-Banyicza, Lupşa, Szilágy-Nagyfalu, (Nuşfaleu). 31. Săntă-Măria de peatră.

4. Oradea-mare. 5. Timişoara. 6. Făget. 25. Dobriţin.

Cugetări.

Medicina cea mai bună pentru un bărbat e compătimirea şi lacrimile soţiei iubitoare şi fidele. —

Scutul cel mai aprig al nevinovăţiei femeieşti este rugăciunea. —

Copila, care are o mamă rea, nu va deveni nici odată mamă bună; căci nimic n'are mai mare influinţă asupra inimei tinere a copilei de cât esemplele maicei sale, mai ales dacă acelea vor fi rele. —

A iubí e uşor; a fi iubit e mai greu; a fi fericit prin iubire e cel mai greu lucru. —

Fericit e bărbatul, care poate duce la altariu primul sěu amor. —

Femeia e in stare a iubí mai de multeori tot aşa de cu foc ca primadată, cu aceea deschilinire, că către bětrâneţe iubeşte mai mult din frică sau interes. —

Căsětoria fără de iubire e ca o coşniţă fără de miere, in care albinele — neavênd ce se mânce — se bat şi se omoară. —

Soţia virtuoasă va fi şi mamă bună. —

Femeia incăpăţinată e darul dracului. —

Copila, care nu ştie ruga, va şti pěcătuí in chipul cel mai neruşinat. —

Iubirea femeici e leagănul virtuţilor familiari. —

Femeia te poate duce atât la fapte bune, cât şi la rele; îţi poate deschide raiul şi iadul. —

Femeia, care nu iubeşte curăţenia din afară, din lăuntru e şi mai intinată. —

Soţia lucsuoasă sau îţi va ruina averea, sau te va urî. —

A avé o soţiă cruţătoare inseamnă a fi bogat şi fericit. —

Femeia e in stare a te inşela şi intre lacrimi. — *Minerva.*

Glume.

Paserea mălai visează. Căprariul, către recrut: Dacă stai aşa noaptea in post la vardă şi deodată te cuprind pe la spate douĕ braţe puternice, ce vei striga?

Recrutul: Ileană, lasă-mĕ! —

Nasul şi ochilarii. Cerşitoriul: Dumneḑeu se-ţi ţină lumina ochilor! — Aşa-i mulţămí odată pentru mila primită un cerşitoriu unui domn cu nasul pluştit (turtit) de tot.

Cel cu nasul pluştit: Pentru ce tocmai lumina ochilor mei?

Cerşitoriul: Pentru că dacă ţi-o perḑi, nu poţi se porţi ochilari. —

Pofta ţiganului la judecată. Ţiganului i-se ceteşte sentinţa, prin care e osândit la temniţă pe vieaţă.

Judecătoriul îl intreabă: Mai ai tu, ţigane, vre-o dorinţă?

Ţiganul: De bună seamă că am. — Mi-ar plăcé se mi-se socotească in osândă baremi vremea, cât am stat in temniţă până acum nejudecat. —

Semne bune. Doctorul (către bărbat): Îţi aduc o veste bună. Soacra DTale, de când eu o tămăduesc, a scăḑut cu 10 fonţi, acum mai in urmă incă a scăḑut cu alţi 5 fonţi, şi asta aşa va merge şi mai departe.

Bărbatul: Ḑeu? D'apoi că asta-i minunat; atunci am nădejde, că in scurtă vreme nu mai remâne nimic din ea. —

Intre douĕ prietene. Abia erau câteva ḑile de la cununie, şi nevasta se plânge cu mult amar: oh, Doamne, cât sunt de nenorocită! Din ḑi in ḑi incep se inţeleg tot mai bine, că bărbatul meu numai pentru bani m'a luat. Cât de grozav, cât de infiorătoriu este, când trebue s'o şti asta!

— Dar tu, dragă, o intrerupe prietena, nu te něcăji, nu te mistuí. Aşa a fost ursita; baremi poţi se ai mângăierea, că bărbatul těu tot nu e aşa de prost, pre cum el se arată. —

Posta redacţiunii.

Dlui I. P. in Silha: Am primit cu mulţămită; nesmintit in numěrul viitoriu cu altele incă. Salutare.

Mai multor dni corespondenţi din Beciche-recul-mic, Ticvaniu-mare, Ghilad, Beregseu, Maiere, Bran, Iasenova: Vor apare in numěrul viitoriu.

Editor şi redactor responsabil: Dr. Valeriu Branisce.
Redacţia şi administraţia: Strada Zápolya nr. 6.

Têrgul de producte.

In piaţele din ţĕrile esterne comerciul este mai vivace, preţurile sunt staţionare.

In piaţa din Bpesta comunicaţiunea şi comerciul e aproape ca in sĕptĕmăna trecută. Speciele de grâne principale se căutau. Ele variază in preţuri.

Grâu curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In sĕptĕmâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea sĕptĕmânei sĕ urcă la 120,000 măj metrice.

Ovesul. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 6 mii de măji metrice şi se plătea, amĕsurat cualităţii, cu 5 fl. 65 cr. — 6 fl. 12 cr. per m. m.

Cucuruzul, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 6 fl 52 cr.—6 fl 60 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 5 fl 60—5 fl 70 cruceri. Cel slab 4 fl. 50—4 fl. 60 cr.

Grâul este fluctuant. Preţurile variau cu 6 fl 78—7 fl 18 cr.

Sĕcara incă sau căutat, cumpĕrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 6000 măji metrice, iară preţul se stăbili in fine cu 5 fl. 67 cr. — 5 fl. 71 cr.

Sĕcara de primăvară se da cu 5 fl. 69 cr. — 5 fl, 70 cr. in fine insĕ remase cu 5 fl. 68 cr. — 5 fl. 71 cr.

Orzul de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 70 cr. — 5 fl. 85 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 5 fl. 72 cr. cu vamă cu tot.

Păstăioase. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: Păsula puţin căutată măre albă 7 fl. 80 cr. rotundă 9 fl. 25 cr. sură 7 fl. 25 cr. pistriţă 7 fl. 50 cr. pitică 10 fl. 25 cr. Mazere 7 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. Linte, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 15 fl. Mac sur 19 fl. vênĕt 20 fl. Chimin, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate, se pricepe, per 100 kilogramuri).

Sĕmênţuri. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 6 fl. 55 cr.— 7 fl. — cr. mohor 12 fl. 50 cr. — 13 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de In 60 fl. 20 cr. — 11 fl. 50 cr.

Gogoaşe 10 fl 50— 12 fl 75.

Victualii. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 3—5 fl. Găine 90 cr. 1 fl 20 cr. — 1 fl. 30 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 70 cr. Ciurcan 3 fl. 50 cr. = 5 fl. — cr. Reţe 2 fl. — cr. — 2 fl. 50 cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 60 cr. per păreche en gros.

Oauĕ, 35 până 45 dărabe 1 fl. 60 cr.

Cartofi (crumpiri, baraboi, mere de pămênt) au cădut cu 10 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 80 cr. rosa nuoi 2 fl 60 cr. ca covrigii 4 fl 50 de fabrică 1 fl. 60 cr.

Prune sêrbeşti 8 fl. 30— 16 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — Mierea destilată cu 33 fl. — Ceara, notează 153 fl.

Ceapa in cuantităţi mari a remas cu a 4 fl. 80 — Aiul 37 fl (per 100 Kilogr.)

Lâna. Têrgul a fost bins cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in sĕptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

Carnea de viţel. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 40 cr — 45 cr. tăiaţi 65 cr. — 70 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

Porcii 40—45 cr. de chilă.

Unsoare de porc 49 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 42 fl. — 46 fl 50 cr. amĕsurat cualităţii.

Piei brute. In sĕptĕmâna trecută s'au vêndut mai cu seamă piei de oaie, anume 6000 dărabe sêrbeşti cu 97 fl. — 2000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2600 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

Tariful zonelor

pentru căile ferate de stat reg. ung.

Valid din 1 August 1891

ntre Timişoara si urmatórele staţiuni.

Preţurile comunicaţiunii-vecine:

Pentru trenurile Personal = Omnibus sĕu mestecate

Zona	I clasa	II clasa	III clasa
1	—.30 cr.	—.15 cr.	—.10 cr.
2	—.40 cr.	—.22 cr.	—.15 cr.

Staţiunile comunicaţiunii-vecine

	Zona		Zona
Beregseu	2	Szakálháza	1
Merczyfalva	2	Siag	1
Recasiu	2	Sant-András	1
Remetea	1	Jebel	2

Tariful de zone general

Zona	Trenuri pers. omnib. sĕu mest. I clasa	II clasa	III clasa	Trenuri accelerate I clasa	II clasa	III clasa
1	50	40	25	60	50	30
2	1.00	80	50	1.20	1.00	60
3	1.50	1.20	75	1.80	1.50	90
4	2.00	1.60	1.00	2.40	2.00	1.20
5	2.50	2.00	1.25	3.00	2.50	1.50
6	3.00	2,40	1.50	3,60	3.00	1.80
7	3.50	2.80	1.75	4.20	3.50	2.10
8	4.00	3.20	2.00	4.80	4.00	2.40
9	4.50	3.60	2.25	5.40	4.50	2.70
10	5.00	4.00	2.50	6.00	5.00	3.00
11	5.50	4.40	2.75	6.60	5.20	3.30
12	6.00	4.80	3.00	7.20	6.00	3.60
13	7.00	5.30	3,50	8.40	6.50	4.20
14	8 00	5.80	4.00	9.60	7.00	4.80

Consemnarea statiunilor

si a numerilor zonelor de cari se ţin acele staţiuni in comunicaţiunea cu Timişióra:

	Zona		Zona		Zona
Abony	13	Kis-Kőrös	13	Puszta-Tenyő	12
Alcsi	13	K. K. Dorozsma	8	Radna-Lippa	6
Algyő	8	Kistelek	9	Rakasdia	8
Anina	11	Kis-Szálás	12	Rácz-Szt-Péter	8
Arad	4	Kigyos	6	Remetea	1
Baja	13	Konop	7	Rekás	1
Bajmok	12	Cornea	9	Rom.-Bocşan	5
Bács Almás	12	Cőrpa	7	Rőszke	8
Baziasiu	8	Kőtegyán	10	Sarkad	10
Beregseu	1	Krassova	10	Siag	1
Berzava	8	Kruşovacz	10	Sámson	10
Bichisiu	9	Curticiu	5	Sárafalva	7
Békesföldvár	8	K. Kun-Szálás	12	Soborsin	9
Bel.-Chiseteu	3	Kutvőlgy	10	Szabadka	10
Birda	3	Lesz	12	Sofronya	4
Bikity-Borsod	12	Lizzava	10	Szajol	13
Branyitzka	12	Lőkősháza	6	Szakálháza	1
Ciaba	8	Logosiu	3	Salonta	11
Csantavér	11	Maidan	9	Szarvas	12
Cs. Keresztur	13	Maros-Ilia	12	Szatymaz	8
Cséffa	12	Mehadia	11	Szeged	7
Csikeria	11	Merczyfalva	1	Szent-Audrás	1
Ciongrad	12	Mezőberény	9	Szent-Hubert	3
Csorvás	9	Mező-Keresztes	13	Szolnok	13
Detta	2	Mező-Tur	11	Szőregh	7
Deva	13	Militics	13	Stam. Moravicza	3
Fegyvernek	13	Mokrin	11	Tavankut	11
Biseric'a-alba	7	Moritzfold-Soşdia	4	T.-Szlatina	8
Félegyháza	11	Nagy-Kikinda	4	Teregova	9
F.-Vásárhely	13	Nagy-Kőrös	13	Topolya	19
Gataia	3	Nagy-Szt-Miklos	7	Topletz	12
Gavoşdia	5	Nagy-Várad	13	Topolovetz	2
Gerendás	8	Német-Bocsán	5	Totvárad	6
Gertenyes	4	Német-Ság	2	T.-Szt.-Miklos	11
Gurasada	12	Nyársapót	13	Uj-Arad	2
Glogovatiu	4	Oravitia	9	Vadkert-Tuzlar	13
Gyertyámos	1	Orczyfalva	1	Valkány	7
Gyoma	10	Orosháza	10	Valizzora	5
Gyorok	5	Oroszlámos	6	Varjas	1
Gyula	9	Orsiova	12	Váradpüspöki	4
Halas	12	O.-Bessenyő	6	Várad Velentie	13
H. Feketehegy	13	Örmenyes	8	Verbász-Kula	13
Baile Erculane	11	Osi	12	Verciorova	13
Horgos	9	Palics	10	Versecz	12
H.-M.-Vásárhely	9	Paulis	6	Vinga	3
Jablonicza	10	Perjámos	8	Vojtek	9
Iassenova	6	Piski	13	Zsaguzsen	5
Iám	7	Podporány	5	Zám	12
Caransebes	6	Porta Orientalis	9	Zombor	12
Cavaran Sacul	5	Puszta Bánréve	12	Zsebely	3
Kecskemét	12	Puszta-Páka	12	Zsidovin	5
Kelebia	11	Puszta-Peteri	10	Zsombolya	3
Kétegyháza	6	Pnszta-Poo	12		

Toate celelalte staţiuni se ţin de zona 14.

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 28 Decemvre 1894.

După notările societăţii „Lloyd" din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 78 chilog. per 100 chilog.		5.80—5.85
" " " 79 " " 100 "		5.90—5.95
Sĕcară " " " " " 100 "		5.10—5.15
Orz " " " " " 100 "		5.55—5.60
Ovĕs, venturat per 100 chilogr.		5.55—5.65
Cucuruz, nou " 100 "		5.30—5.35
Rapiţă, " 100 "		11.—11.05

Bursa de bucate din Budapesta.

De la 27 Decemvre 1894.

Grâu de primavară	fl. 6.76	—
" " toamnă	fl. 7.09	—
Ovĕs de toamnă	fl. 5.75	—
" de primavară	fl. 5.94	—
Cucuruz per Mai—Iuni	fl. 6.26	—
" " Sept.—Oct.	fl. 5.45	—
Rapiţă	fl.11.00	—
Grâu nou pro 1895	fl. 7.11	—

Bursa de Budapesta din 27 Decemvre 1894.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	4%	118.60
" " " " 10.000	4%	—.—
" " " " pr. 31 Mart.		118.30
" " coroane ung.	4%	95.40
" " " " pr. 20 Mart.	4%	95.10
Obl. căilor fer. orient. 1876	5%	124.—
" " " de stat, 1889, aur.,	4½	127.50
" " " " " " arg.	4½	103.—
Obl. cu premii ung., 100.		153.50
" " " " 50,		153.50
Obl. de desdaun. regal., am., ung.,	4½%	101.—
" " " " croate	4½%	102.—
Bonuri rur. ung.	4%	96.—
" " croate	4%	99.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	145.50
" hipot. croate, 100.,	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni, 100,		—.—
Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov.	4²/₁₀	98.50
" " " " " Febr.-Aug.	4²/₁₀%	98.50
" " " " arg. Jan.-Jul.	4²/₁₀%	98.50
" " " " " Apr.-Oct.	4²/₁₀%	98.50
Renta de aur austr.	4%	119.75
Datoria de stat austr. 1854. 250,	4%	150.—
" " " " 1860, 500	5%	147.—
" " " " 1860, 100	5%	159.50
" " " " 1864, 100		198.—
" " " " 1864, 50		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4½%	101 [illegible]1
Obl. c. fr. bulg.	6%	119.—
" cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	38.—
" " " " " " (stamp. austr.)	3%	39.—
" soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	105.—

Scrisuri fonciare.

„Albina", inst. de econ. 5%	102.50
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	100.—
" " " " " 5%	101.—
" " " " " 5½%	101.—
" de credit ardeleană 5%	100.—
" " " " 4¹/₁₀% 40 ani	99.—
" " " " 4¹/₁₀% 50 ani	98.50
" credit fonc. din Sibiiu 5%	102.50
" " " " " 5½%	—.—
" " " " " 6%	—.—
" " " " " 4½%	100.50
" gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
" " " 106 5% 40 ani	—.—
" " " " III. emis. 5%	102.50
" " " " IV. emis. 4½%	100.50
" I. de credit din Timişoara 5%	102.—
" I. " " " " 4½%	99.50
Imprumut. bancii ung. hipotec. 4%	128.—

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.94
" " " " verig.	5.94
" austr.-ung. de 8 fl.	9.94
" de 20 franci	9.94
20 marce	12.24
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	11.29
100 marce germ. in papir	61.15
" " " de bancă pr. 31 Maiu	61.

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	178.5[illegible]
Sorţuri din Buda 40	63.—
" " " st. austr.	65.—
Sorţuri reun. „Io-sziv" 2	3.30
" " " austr.	3,60
" crucea roşie 5	12.50
" " " austr.	13.50
Obligaţiunile basilicei 5	—.—
" " bpestan	10.75
" " austr.	11.—
" crucea roşie italien. 25 lire	12.50
" " " " austr.	13.50
Instit. de cred. austr. 100	200.—
Crucea roşie austr. 10	19.50
Sorţi Pálffy 40	58.50

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	154.—
„ pe acţii Budapestană 100	128.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	94.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumana 80	120.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	442.—
„ „ „ pe acţii Budast. 50	54.50
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Apr.	368.50
„ industrială I ung. 150	215.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	114.—
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	119.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II. emis. 31 Mart.	237.50
„ comercială ung. pestană 500	1124.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K.	—.—
„ „ „ „ „ 31 Mart.	246.—
„ austro-ungară 600	1034.—
„ „Unio“ 200	—.—

Bursa din Bucureşti pe ḑiua de 24 Decemvre 1894.

EFECTE	Dobêndă	SCADENTA CUPOANELOR	OFERITE cu bani gata
IMPRUMUTURI DE STAT ROMANE			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct,	$100\frac{3}{4}$
„ amortibilă	5%	Apr.—Oct.	$97\frac{1}{8}$
„ „ din 1892	5%	Ianuarie Iulie	98
„ „ „ 1893	5%	Ianuarie Iulie	$98\frac{1}{8}$
„ „ $32\frac{1}{2}$ mil.	4%	Ianuarie Iulie	$84\frac{1}{2}$
„ „ 50 mil.	4%	Ianuarie Iulie	$83\frac{3}{4}$
„ „ 274 mil.	4%	Ianuarie Iulie	$85\frac{1}{2}$
„ „ 45 mil,	4%	Iunuarie Iulie	$86\frac{3}{4}$
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung)	5%	Ianuarie Iulie	—
Obl. de Stat (conv. rur)	6%	MaiuNoembre	$100\frac{3}{4}$
„ casei pens. a 300 leĭ	10	MaiuNoembre	277
IMPRUMUTURI DE ORASE			
Obl. ale com. Bucuresci 1883	5%	Ianuarie Iulie	$86\frac{1}{2}$
„ „ „ „ 1884	5%	MaiuNoembre	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	MaiuNoembre	$87\frac{1}{4}$
IMPRUMUTURI DE SOCIETATI			
Scris. func. rur.	5%	Iulie Ianuarie	92
„ „ urb. Bucuresci	7%	Iulie Ianuarie	102
„ „ „ „	6%	Iulie Ianuarie	100
„ „ „ „	5%	Iulie Ianuarie	87
„ „ „ Iaşi	5%	Iulie Ianuaríe	$79\frac{1}{2}$
Obl. soc. de basalt	6%	Iulie Ianuarie	95

ACTIUNI	Ultim divid.	Valoarea Nominala	
Banca naţ. a Rom.	86	500	—
Soc. de asig. Dacia-Rom.	35	200	—
„ „ „ Naţionala	36	200	—
„ „ „ Patria	—	100	—
„ rom. de construcţiuni	15	200	—
„ de basalt	30	250	—
„pentru fabr. hârtiei	—	100	—

MONETE	OFERITE cu bani gata
Napoleonul	—
Galbenul austriac	—
Coroana germană (marca)	—
Lira sterlină	—
Lira otomană	—
Imperialul rusesc	—
Florinul austriac de hârtie	—
Rubla de hârtie	—
Aur contra argint (agiul)	0%

SCHIMB	CURSUL
Londra . . cek	25.41
„ . 3 luni	25.27
Paris . . cek	101
„ . 3 luni	100. 25
Francia . cek	—
„ . 3 luni	—
Viena . . cek	$203\frac{1}{4}$
„ . 3 luni	$201\frac{1}{4}$
„nap. (scurt)	—
Berlin . . cek	124.35
„ . 3 luni	123.70
Germania . cek	—
„ 3 luni	—
Amsterdam 3 luni	—
Petersburg 3 luni	—
Belgia . 3 luni	99.90
„ . (scurt)	—
Elveţia . 3 luni	—
Italia . . 3 luni	—

CEREALE	Greutatea in libre	OFERITE hectolitrul
Grâu	60	8
Porumb	60	5·75
Secară	—	—
Ovĕs	—	—
Orz	—	—
Rapiţă	—	—
Fasole	—	—

Invitare la prenumeraţiune.

„Foaia de Duminecă“ a ḑiarului „Dreptatea“, apare odată pe sĕptĕmână in estensiune de cel puţin 8 pagine cu ilustrăţiuni, este intocmită pentru trebuinţele ţĕranului român şi costă

pe un an fl. 2

pe ½ an fl. 1

(„Dreptatea“ care apare in fiecare ḑi de lucru costă 1 fl. pe lună, 12 fl. pe an. Cine abonează „Dreptatea“ capetă şi „Foaia de Duminecă“ gratuit).

Abonamentele se fac mai cu inlesnire prin mandate postale. Domnii abonenţi sunt rugaţi a insema pe cuponul mandatului foaia şi timpul pentru care trimit abonamentul, precum şi adresele lor corect şi legibil.

Adresăm inteligenţei noastre rugarea, se binevoiască a recomânda poporului de la ţară abonarea acestui organ menit a contribui la educăţiunea politică, culturală şi economică a poporului român.

Abonamentele se trimit la adresa Administraţiunei ḑiarului „Dreptatea“ in Timişoara. (Temesvár, Zápolyagasse Nr. 6.)

Administraţiunea.

Cărţi bisericeşti şi de rugăciune.

I. Tipărit cu litere bisericeşti (cirile):

Acaftistul preasântei născătoarei de Dumneḑeu şi alte Rugăciuni foarte de folos, roşiu şi negru tipărit cu icoane; legat in piele roşiă cu copce 1.60, frumos legat 1.30, simplu legat 1.15.

Ceasoslov mic; legat in piele roşiă cu copce 1.20, simplu legat —.70.

Evangelia cea mare, roşu şi negru tip. cu icoanele Evangeliştilor; legat in piele roşiă cu copce 10.—.

Liturgia sfântă şi dumneḑeiască, roşu şi negru tip. legat in piele roşiă cu copce. 4.—.

Octoihul mic pe 8 glasuri; legat in piele roşiă cu copce 1.20, frumos legat —.90.

Patima şi moartea Dlui Iisus Christos in versuri şi icoane, frumos legat 1.—.

Pentecostariul cel mare, roşu şi negru tip. legat in piele roşiă cu copce 9.—.

Psaltirea prorocului şi regelui David; egat in piele roşiă cu copce 1.—. simplu egat —.60.

II. Tipărit cu litere latine in Blaşiu:

Triodu legat in piele tare şi cu copcii 10.—.

Orologeriul, legat in piele 3.80.

Psaltire, leg. simplu 1 fl, in piele 1.64.

Euchologiu. (Molitv.) in 8°, leg. in piele şi margini aurite 3.50.

Liturgiariu, in 4°, leg. in piele şi marg. aurite 3.20.

Liturgiariu pre hârtiă velină, leg. in piele 4.—.

Apostoleriu, folio, leg. in piele şi margine aurite 6.40.

III. Tipărit cu litere latine in Bucureşti*) pe hârtie velină şi ilustrate frumos:

Aghiazmatar, cuprinḑĕtor de mai multe rânduelí și rugăciuni trebuitoare creştinilor la deosebite imprejurări de viaţă in 4°. 2.20.

Archieraticon, cuprinḑĕnd rênduelile tuturor chirotesielor şi chirotonielor pentru usul p. s. s. archierei, tradus de P. S. Partenie Episcop, cuprinḑĕnd şi tipicul serviciului archieresc de P. S. Silvestru Balanescu, in 4° m. 2.20.

Biblia de Buzĕu, in 5 vol. 5.50.

Dumneḑeeştile Liturgii ale sânţilor noştri părinţi Ion Chrisostom, Vasile cel mare şi Grigorie Teologul, in 4° m. 2.20.

Evangelie, Sântă şi Dumneḑeească, in folio. 5.50.

Evhologiu sau carte de rugăciuni, care cuprinde in sine toată rênduiala bisericească ce se cuvine a sĕvêrşi preoţii la toate trebuinţele religioase ale creştinilor. Predată intâiu dela sânţii Apostoli, apoi dela sânţii de Dumneḑeu purtători părinţi şi revĕḑută acum din nou după originalul grecesc, in 4°. 5.50.

Faptele Sânţilor Apostoli, in 4° m. 3.85.

Octoih mare, care cuprinde in sine slujba invierei pe opt glasuri. Se mai numeşte şi Mângâitoare, in folio. 11.—.

Orologiu, tipărit cu binecuvêntarea s. Sinod al biser. autecefale ort. rom. 8° mare, 2.90.

Penticostariul, carele cuprinde in sine slujba ce se urmează din sânta şi luminata Duminecă a paştelor până la Dumineca tuturor sânţilor, in 4° m. 4.40.

Triodul, adecă trei cântări, care cuprinde in sine servirea Dumneḑeească, cu incepere dela Dumineca vameşului şi a fariseului până la sânta inviere, 4° m. 11.—.

Scrieri literare cu câte 1 leu = 55 cr. v. a. esemplarul sau volumul:

Autori Români, I. Antologia. II. Crestomaţia.
Bacalbaşa A., Arta pentru artă.
Biografia lui Grigorie T. Brătianu, cu portret.
Biografia lui Ion C. Brătianu.
Beldiceanu N., Poesii.
Bogdan N. A., Poveşti şi anecdote.
Bogdan N. A., Şi nouă şi vechi, nuvele.
Canianu M., Poesii popul. (Doine).
Caragiale I. L., Trei Nuvele.
Caragiale I. L., Teatru I.
Cuppée F., Tatul Nostru, dramă in 1 act.
Crasescu V., Nuvele. 4 volume.
Demetrescu J., Intim, Poeme in proză, Nuvele.
Demetrescu J., Sensitive.
Densuşianu Ar., Cercetări literare, 2. vol.
Eminescu M., Poesii complecte.
Eminescu Henriette şi Mihail. Scrisori către Cornelia Emilian şi fiică sa Cornelia.
Gane N., Poesii.
Gane N., Domniţa Ruxandra.
Ghislauzoni A., Celesta, idila in 3 acte, trad. de D. T. Aslan.
Iorga N., Schiţe din literatura română.
Konaki L. C., Poesii, 2 vol.
Livescu I. J., Floarea din Firenze, comedie in 2 acte.
Marian G., Carmen Sylva.
Nadejde S., Nuvele.
Radulescu Niger N., Scriitori, Cetitori şi Critici.
Sevastos E., Poveşti.
Sevastos E., Anecdote poporane.
Stăncescu D., Alte Basme.
Teleor D., Flori de Liliac.
Ţincu N., Monologuri in versuri, 2 vol.
Vlahuţă A., Nuvele.
Vlahuţă A., Poesii.

Catalog de Piese musicale trămitem la cerere gratuit.

Se află in

Librăria lui W. Krafft in Sibiiu.

*) Preţurile sunt notate pentru cărţi broşurate, iar legătura fac după comande ori in piele, ori in pânză cu preţul cel mai moderat.

Nr. 34 E. (x—13)

S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acţiuni“ in Timişoara.